

Aleksandra BUDNIAK-ROGAŁA*

 <https://orcid.org/0000-0003-1391-3506>

ZAWEZWANIE DO PRÓBY UGODOWEJ – UWAGI WYBRANE NA TLE NOWELIZACJI KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO USTAWĄ Z DNIA 4.07.2019 R.

Abstrakt

Przedmiot badań: Przedmiotem badań są zmiany dotyczące zawezwania do próby ugodowej wprowadzone w oparciu o nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 4.07.2019 r., która weszła w życie dnia 7.11.2019 r.

Cel badawczy: Celem artykułu jest zaprezentowanie oraz próba dokonania oceny zmian odnoszących się do zawezwania do próby ugodowej wprowadzonych w oparciu o nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 4.07.2019 r., która weszła w życie dnia 7.11.2019 r. Na mocy omawianej nowelizacji wprowadzony został bowiem nowy wymóg formalny pisma wszczynającego postępowanie pojednawcze, polegający na konieczności przedstawienia w jego treści propozycji ugodowych (art. 185 § 1¹ k.p.c.). Niezamieszczenie przedmiotowych propozycji w treści wniosku o zawezwanie do próby ugodowej będzie skutkowało zwrotem pisma – po uprzednim wezwaniu do jego uzupełnienia (przy odpowiednim zastosowaniu regulacji z art. 130 k.p.c.). W oparciu o komentowaną nowelizację zmieniona została równocześnie wysokość opłaty od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej – aktualnie od pisma wszczynającego postępowanie pojednawcze pobierana będzie piąta część opłaty (art. 19 ust. 3 k.s.c.u.). Wysokość przedmiotowej opłaty będzie zatem w realiach konkretnej sprawy najpewniej zdecydowanie niższa w porównaniu do opłaty, jaka musiałaby być uiszczona w razie wniesienia pozwu – nie będzie ona już jednak tak preferencyjna jak dotychczas.

Metoda badawcza: Badania zostały przeprowadzone w oparciu o metodę dogmatycznoprawną.

Wyniki: Przeprowadzone rozważania prowadzą do następujących wniosków. Z jednej strony wprowadzone zmiany mają niewątpliwie zapobiec nadużywaniu instytucji postępowania pojednawczego w celu przerwania biegu terminu przedawnienia. Powinny również wywrzeć pozytywny wpływ na efektywność analizowanego postępowania. Z drugiej jednak strony omawiane modyfikacje mogą doprowadzić do znaczącego i relewantnego spadku zainteresowania zawezwaniem do próby ugodowej.

Słowa kluczowe: postępowanie pojednawcze, zawezwanie do próby ugodowej, wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, wymóg formalny wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, nadużycie prawa procesowego.

---

* Dr, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Instytut Prawa Cywilnego, Zakład Postępowania Cywilnego; e-mail: aleksandra.budniak-rogala@uwr.edu.pl

1. Uwagi wstępne

W dniu 4.07.2019 r. uchwalona została ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie dnia 7.11.2019 r.¹ W efekcie ustawodawca wprowadził istotne modyfikacje dotyczące postępowania pojednawczego². Przedmiotowe postępowanie bywa również nazywane synonimicznie zawezwaniem do próby ugodowej³ – wszczyna się je bowiem przez złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej⁴. Na mocy

¹ Dz.U. poz. 1459. Dalej jako: analizowana nowelizacja, komentowana nowelizacja, omawiana nowelizacja, nowelizacja będąca przedmiotem niniejszego opracowania, analizowana ustawa nowelizująca Kodeks postępowania cywilnego, komentowana ustawa nowelizująca Kodeks postępowania cywilnego.

² Kompleksowo odnośnie do wprowadzonych zmian zob. **M. Skibińska**, *Postępowanie pojednawcze po reformie Kodeksu postępowania cywilnego*, Wolters Kluwer, LEX 2019.

³ Tak: **T. Ereciński**, w: **T. Ereciński** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Postępowanie rozpoznawcze*, Wolters Kluwer, Warszawa 2016, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1. Podobnie: **W. Michalewicz**, *Postępowanie pojednawcze*, Radca Prawny 1997/4, s. 15; **M. Śladkowski**, *Zawezwanie do próby ugodowej w praktyce sądowej*, MoP 2009/14, s. 796; **R. Schmidt**, *Postępowanie pojednawcze*, ADR 2010/2, s. 91 i 100; **T. Żyznowski**, w: **H. Dolecki**, **T. Wiśniewski** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1–366*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013, kom. do art. 184 k.p.c., nb 2; **D. Michta**, *Postępowanie pojednawcze*, Oficyna Wydawnicza Edward Mitek, Bydgoszcz 2016, s. 31; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie postępowania pojednawczego w sprawie objętej zapisem na sąd polubowny stanowi nadużycie prawa procesowego?*, w: **A. Dańko-Roesler**, **M. Leśniak**, **M. Skory**, **B. Soltys** (red.), *Ius est ars boni et aequi. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Józefowi Frąckowiakowi*, Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, Wrocław 2018, s. 125; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny w postępowaniu pojednawczym*, w: **A. Barańska**, **S. Cieślak** (red.), *Ars in vita. Ars in iure. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, C.H. Beck, Warszawa 2018, s. 642.

⁴ Tak: **J. Turek**, *Cywilne postępowanie pojednawcze*, MoP 2004/1–2, s. 60; **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie pojednawcze a postępowanie mediacyjne*, ADR 2011/1, s. 20, 22; **M. Dębska**, **M. Dębski**, *Kilka uwag na temat zawezwania do próby ugodowej*, Palestra 2013/5–6, s. 306–307; **H. Pietrzkowski**, *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014, s. 387; **E. Stefańska**, w: **M. Manowska** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–505*³⁸, Wolters Kluwer, LEX 2015, kom. do art. 185 k.p.c., nb 1–7; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 1–4; **M. Malczyk**, w: **A. Góra-Błaszczkowska** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–729*, C.H. Beck, Legalis 2016, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 31; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 125; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 642; **R. Morek**, **A. Budniak-Rogała**, w: **E. Marszałkowska-Krzęś** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: **A. Marciniak** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–205*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 185 k.p.c., nb 7.

wspomnianej nowelizacji wprowadzone zostały relewantne zmiany w zakresie wymogów dotyczących pisma inicjującego postępowanie pojednawcze statutowane na gruncie nowych przepisów art. 185 § 1¹ k.p.c.⁵ i art. 19 ust. 3 k.s.c.u.⁶ Niniejsze opracowanie ma na celu zaprezentowanie i dokonanie oceny wspomnianych regulacji.

2. Cel i zakres wprowadzonych zmian

Zmiany odnoszące się do wymogów zawezwania do próby ugodowej pozostają niewątpliwie w bezpośrednim powiązaniu z równoczesnym wprowadzeniem na kanwie komentowanej nowelizacji klauzuli generalnej, statuującej zakaz nadużycia prawa procesowego⁷. Zgodnie bowiem z treścią nowego art. 4¹ k.p.c.,

⁵ Ustawa z dnia 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1460 z późn. zm.) – dalej powoływana jako Kodeks postępowania cywilnego lub k.p.c.

⁶ Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005 r. (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 755 z późn. zm.) – dalej powoływana jako Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych lub k.s.c.u.

⁷ Instytucja nadużycia prawa procesowego już wcześniej stanowiła przedmiot zainteresowania zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie. Więcej zob. **A. Torbus**, *Zawezwanie do zawarcia ugody w postępowaniu pojednawczym a problem nadużycia prawa*, w: **A. Jakubecki**, **J.A. Strzępka** (red.), *Ius et remedium. Księga jubileuszowa Profesora Mieczysława Sawczuka*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010, s. 594–608 i **M.G. Plebanek**, *Nadużycie praw procesowych w postępowaniu cywilnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012, *passim*, w tym w szczególności s. 51–102 oraz **M. Jagodziński**, *Odpowiedzialność z tytułu wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia lub stwierdzenie jej nieważności*, Wrocław 2017, maszynopis rozprawy doktorskiej dostępny w Bibliotece WPAiE UW, s. 181–186 wraz z powołaną we wszystkich tych opracowaniach obszernie literaturą i orzecznictwem. Por. też m.in. **K. Piasecki**, *Nadużycie praw procesowych przez strony*, Palestra 1963/11, s. 20–28; **J. Jodłowski**, *Glosa do postanowienia SN z dnia 26.07.1978, II CR 248/78*, PiP 1981/1, s. 141–146; **T. Justyński**, *Nadużycie prawa w polskim prawie cywilnym*, Zakamycze, Kraków 2000, s. 76–78; **T. Cytowski**, *Procesowe nadużycie prawa*, PS 2005/5, s. 81–103; **K. Osajda**, *Nadużycie prawa w procesie cywilnym*, PS 2005/5, s. 47–80; **M. Pyziak-Szafnicka**, *Prawo podmiotowe*, w: **Z. Radwański** (red.), *System Prawa Prywatnego*, **M. Safjan** (red.), *Prawo cywilne. Część ogólna. Tom I*, C.H. Beck, Legalis 2007, nb 246–247, s. 916–917; **A. Łazarska**, *Sędziowskie kierownictwo postępowaniem cywilnym przed sądem pierwszej instancji*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013, s. 218–222 wraz z cytowanymi tam stanowiskami w literaturze; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 127–129 i przytaczane tam poglądy prezentowane w doktrynie; **T. Erciński**, *Nadużycie praw procesowych w postępowaniu cywilnym. Tezy wstępne i propozycje do dyskusji*, w: **P. Grzegorzczak**, **M. Walasik**, **F. Zedler** (red.), *Nadużycie prawa procesowego cywilnego*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019, s. 11–18; **J. Gudowski**, *Nadużycie prawa procesowego cywilnego w postępowaniu rozpoznawczym*,

z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stronom i uczestnikom postępowania nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono (nadużycie prawa procesowego)⁸. Odnosząc się natomiast w tym kontekście do instytucji postępowania pojednawczego, warto podkreślić, iż prawidłowo złożony wniosek o zawezwanie do próby ugodowej zasadniczo przerywa bieg terminu przedawnienia określonych w jego treści roszczeń wzywającego wobec przeciwnika⁹. W związku z tym postępowanie pojednawcze było bardzo

w: **P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler** (red.), *Nadużycie prawa procesowego cywilnego*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.

⁸ Więcej odnośnie do nowego art. 4¹ k.p.c. zob. przede wszystkim uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 8.01.2019 r., druk sejmowy nr 3137, s. 30–34. Por. też w szczególności **L. Błaszczak**, w: **T. Zembrzusi** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do zmian 2019. Tom I*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019, kom. do art. 4¹ k.p.c. Warto przy tym podkreślić, że wprowadzenie regulacji w przedmiotowym zakresie było od dawna postulowane w doktrynie. Por. **K. Piasecki**, *Nadużycie...*, s. 28; **K. Osajda**, *Nadużycie...*, s. 74–78. Odnośnie do definicji pojęcia nadużycia praw procesowych zob. w szczególności **T. Cytowski**, *Procesowe...*, s. 82–83 i 102; **A. Góra-Błaszczkowska**, *Zasada równości stron w procesie cywilnym*, C.H. Beck, Warszawa 2008, s. 350–351, a także **M.G. Plebanek**, *Nadużycie...*, s. 74 oraz **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 128–129. Wypada równocześnie zauważyć, iż definicja legalna nadużycia prawa procesowego wprowadzona przez ustawodawcę odpowiada zasadniczo poglądom prezentowanym dotychczas w tym zakresie w doktrynie. Więcej zob. **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 128–129 wraz z powołaną tam literaturą i orzecznictwem.

⁹ W tym zakresie por. **M. Jędrzejewska**, *Możliwość przerwania biegu przedawnienia przez czynności poprzedzające wniesienie pozwu oraz w drodze przyzozwania*, PUG 1966/3, s. 87–88; **M. Jędrzejewska**, *Wpływ czynności procesowych na bieg przedawnienia*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1984, s. 82–83; **R. Siciński**, *Postępowanie pojednawcze i wyjaśniające w nowym Kodeksie postępowania cywilnego*, Pałestra 1967/1, s. 83; **W. Siedlecki**, w: **B. Dobrzański, M. Lisiewski, Z. Resich, W. Siedlecki** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1969, s. 314; **W. Siedlecki**, *Postępowanie pojednawcze*, w: **Z. Resich** (red.), *System prawa procesowego cywilnego, Tom II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987, s. 168; **W. Michalewicz**, *Postępowanie...*, s. 15; **R. Trzaskowski**, *Zawezwanie do próby ugodowej a przerwanie biegu terminu przedawnienia i zasiedzenia*, Pałestra 2007/3–4, s. 269–274; **S. Kaźmierczak**, *O możliwości przerwania przed sądem powszechnym biegu przedawnienia roszczeń podporządkowanych kognicji sądu arbitrażowego*, Biuletyn Arbitrażowy 2010–2011/4, s. 82–101; **M. Śladkowski**, *Zawezwanie...*, s. 798; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 105; **M.H. Kurtasz, A. Marek, K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 29; **M.G. Plebanek**, *Nadużycie...*, s. 482; **M. Dębska, M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 305; **T. Żyznowski**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **A. Szlęzak**, *Czy zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg przedawnienia?*, PS 2014/6, s. 7–18, w tym w szczególności s. 12–17; **J. Kruszyńska-Kola**, *Czy zawezwanie do próby ugodowej powinno mieć wpływ na bieg terminu przedawnienia?*, Pałestra 2015/9–10, s. 95–101; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 5 i kom. do art.

często wykorzystywane nie w celu zawarcia ugody, ale właśnie ze względu na dążenie do przerywania biegu przedawnienia¹⁰. Omawiane postępowanie stanowiło szczególnie atrakcyjny instrument w przedmiotowym zakresie z uwagi na odformalizowany charakter i niskie koszty¹¹.

185 k.p.c., nb 3 i 22–23; **M. Malczyk**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 12; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 9; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 35–36 i 61–67; **P. Ryłski**, *Postępowanie pojednawcze jako autonomiczny sposób dochodzenia roszczeń*, w: **T. Ereciński, J. Gudowski, M. Pazdan, M. Tomalak** (red.), *Ius est a iustitia appellatum. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Wiśniewskiemu*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, s. 478–479; **P. Telenga**, w: **A. Jakubecki** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1–729*, Wolters Kluwer, LEX 2017, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 1; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 129 oraz powołane tam poglądy w literaturze i judykaturze; **M. Drabik**, w: **T. Szancilo** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505³⁹. Tom I*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 184 k.p.c., nb 4; **B. Kordasiewicz**, *Problematyka dawności*, w: **Z. Radwański, A. Olejniczak** (red.), *System Prawa Prywatnego, Z. Radwański (red.), *Prawo cywilne. Część ogólna. T II*, C.H. Beck, Legalis 2019, nb 142, s. 787; **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 7–7.5; **A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska**, w: **A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska** (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 184 k.p.c., nb 11 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 5. Zob. też w orzecnictwie: wyr. SN z dnia 10.08.2006 r., V CSK 238/06, Legalis nr 84030, LEX nr 358793; uchw. SN z dnia 28.06.2007 r., III CZP 42/06, Legalis nr 74980; wyr. SA w Gdańsku z dnia 14.06.2013 r., I ACa 74/13, Legalis nr 736072; wyr. SA w Warszawie z dnia 11.12.2013 r., I ACa 982/13, Legalis nr 1048902; wyr. SA w Warszawie z dnia 16.01.2014 r., I ACa 1194/13, Legalis nr 776005; wyr. SA w Łodzi z dnia 7.11.2014 r., I ACa 1017/14, Legalis nr 1185919; wyr. SA w Warszawie z dnia 23.07.2015 r., I ACa 368/14, Legalis nr 1349065; wyr. SN z dnia 28.01.2016 r., III CSK 50/15, Legalis nr 1405128; wyr. SN z dnia 19.02.2016 r., V CSK 365/15, Legalis nr 1460954; wyr. SN z dnia 5.10.2016 r., II PK 277/15, Legalis nr 1538317; wyr. SN z dnia 10.01.2017 r., V CSK 204/16, Legalis nr 1580571; wyr. SA w Szczecinie z dnia 22.03.2017 r., I ACa 1014/16, Legalis nr 1636852; wyr. SN z dnia 29.09.2017 r., I CSK 150/17, Legalis nr 1888606; wyr. SN z dnia 4.04.2018 r., V CSK 328/17, Legalis nr 1781334; wyr. SA w Krakowie z dnia 20.11.2018 r., I ACa 184/18, Legalis nr 1865465. Por. także wyr. Sądu Arbitrażowego przy KIG z dnia 11.06.2007 r., SA 56/06, Biuletyn Arbitrażowy 2009, nr 12, s. 94–102, w tym w szczególności s. 94 i 100.*

¹⁰ Por. **A. Torbus**, *Zawezwanie...*, s. 594–608; **D. Bryndał, M. Robenek**, *Zapis na sąd polubowny przeszkodą do skutecznego zawezwania strony do próby ugodowej przed sądem powszechnym*, e-Przegląd Arbitrażowy 2012/3–4, s. 28–29; **M.G. Plebanek**, *Nadużycie...*, s. 482; **M. Dębska, M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 305 i 308; **A. Szlęzak**, *Czy zawezwanie...*, s. 7–18; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 129–130; **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1 wraz z powołaną tam obszernie literaturą i orzecnictwem oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 7.6; **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3; **A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 9.

¹¹ Tak: **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 6.6. Podobnie: **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

Po pierwsze, wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie musiał bowiem spełniać wymogów charakterystycznych dla pozwu¹². Na zasadzie art. 185 § 1 zd. 2 k.p.c. w dotychczasowym brzmieniu, w wezwaniu należało bowiem jedynie oznaczyć zwięźle sprawę¹³. W związku z tym przyjmowano, że przytoczone zwięźle dane o sprawie powinny określać przedmiot sporu w sposób umożliwiający wyrażenie przez sąd oceny w przedmiocie dopuszczalności postępowania pojednawczego¹⁴. Wskazywano równocześnie, iż zawezwanie do próby ugodowej powinno zawierać w swej treści wystarczające dane określające przedmiot sporu w sposób umożliwiający sądowi i stronie przeciwnej zorientowanie się, co będzie przedmiotem postępowania pojednawczego i jaki jest jego zakres¹⁵. Ostatecznie uznawano, że w treści omawianego wniosku co do zasady nie muszą zostać przytoczone ani fakty uzasadniające roszczenie, ani dowody na jego poparcie¹⁶.

¹² Por. **W. Siedlecki**, w: *Kodeks...*, s. 314; **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 101–102; **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 26–27; **M. Dębska**, **M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 307; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **M. Malczyk**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 6; **P. Telenga**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 2; **R. Morek**, **A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3 i powołany we wszystkich tych publikacjach wyr. SN z dnia 10.08.2006 r., V CSK 238/06, Legalis nr 84030, LEX nr 358793. Zob. też **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 60–61; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 1; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 33–36; **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 9.

¹³ Por. przykładowo **W. Siedlecki**, w: *Kodeks...*, s. 314; **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168; **M. Rychter**, *Możliwe skutki niestawienia się na posiedzenie pojednawcze*, *Prawo Bankowe* 2005/7–8, s. 75–76; **S. Kaźmierczak**, *O możliwości...*, s. 87; **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 26–27; **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 60–61; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 33–36; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 101–102; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **R. Morek**, **A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3.

¹⁴ Por. **W. Siedlecki**, w: *Kodeks...*, s. 314; **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168; **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 60; **M. Śladkowski**, *Zawezwanie...*, s. 796; **S. Kaźmierczak**, *O możliwości...*, s. 87; **T. Żyźnowski**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 1; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 33–36. Zob. też **P. Telenga**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 2; **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 9.

¹⁵ Tak: **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 26–27 oraz **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2, a także **R. Morek**, **A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3 i powołany we wszystkich tych publikacjach wyr. SN z dnia 10.08.2006 r., V CSK 238/06, Legalis nr 84030. Podobnie **M. Śladkowski**, *Zawezwanie...*, s. 796; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 102; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 34.

¹⁶ Tak: **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 60; **M. Dębska**, **M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 307; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 7. Por. też **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*,

Niezależnie od powyższego w praktyce zdarzało się jednak, że strona inicjująca postępowanie pojednawcze była wzywana do uzupełnienia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej poprzez zamieszczenie w jego treści propozycji ugody. Przedmiotowe wezwanie opatrzone było zazwyczaj rygorem zwrotu na zasadzie art. 130 k.p.c.¹⁷ W orzecznictwie przyjmowano równocześnie, iż przedmiot proponowanej ugody powinien zostać wskazany w taki sposób, aby druga strona sporu miała wystarczającą podstawę do stwierdzenia, że zawarcie ugody leży w jej interesie, spełniając przynajmniej minimum jej oczekiwań¹⁸.

Pomimo braku wyraźnego ustawowego umocowania w przedmiotowym zakresie, omawiana tendencja stawała się coraz bardziej powszechna i przybierała istotnie na znaczeniu w ramach praktyki odnoszącej się do wszczynania postępowań pojednawczych¹⁹. W efekcie na kanwie komentowanej nowelizacji dodany został nowy przepis art. 185 § 1¹ zd. 1 k.p.c. Zgodnie z jego treścią w wezwaniu należy nie tylko (jak dotychczas) oznaczyć zwięźle sprawę – istotne *novum* normatywne stanowi bowiem konieczność przedstawienia propozycji ugodowych. Ustawodawca nie wprowadził natomiast jeszcze bardziej rygorystycznego wymogu przedłożenia projektu ugody²⁰. Wystarczające będzie zatem zaprezentowanie postulatów w przedmiotowym zakresie w sposób fragmentaryczny lub alternatywny. Ostatecznie, na zasadzie nowego art. 185 § 1¹ zd. 1 k.p.c., do wezwania niespełniającego omawianego wymogu odpowiednie zastosowanie znajdzie przepis art. 130 k.p.c.

Po drugie, uchylone zostały równocześnie przepisy d. art. 23 pkt 3 k.s.c.u. i d. art. 24 ust. 1 pkt 5 k.s.c.u. statuujące preferencyjne opłaty w odniesieniu do wniosku o zawezwanie do próby ugodowej. W oparciu o powołane regulacje omawiany wniosek podlegał opłacie stałej w wysokości 40 zł lub 300 zł – (każdorazowo) w zależności od charakteru konkretnej sprawy i (ewentualnie) od wartości przedmiotu sporu²¹. Aktualnie zgodnie z treścią nowego przepisu art. 19

---

kom. do art. 185 k.p.c., nb 9. Podobnie wyr. SA w Szczecinie z dnia 25.04.2017 r., I ACa 951/16, Legalis nr 1636940. Zob. także **W. Siedlecki**, w: *Kodeks...*, s. 314; **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168; **M. Rychter**, *Możliwe skutki...*, s. 76; **S. Kaźmierczak**, *O możliwości...*, s. 88; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 100–102.

¹⁷ Tak **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3. Krytycznie odnośnie do stosowania tego rodzaju praktyk wypowiedział się **S. Kaźmierczak**, *O możliwości...*, s. 88.

¹⁸ Tak wyr. SN z dnia 11.04.2019 r., III CSK 122/17, Legalis nr 1894697.

¹⁹ Podobnie **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

²⁰ **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 28.

²¹ Zob. też **W. Michalewicz**, *Postępowanie...*, s. 15–16; **M. Śladkowski**, *Zawezwanie...*, s. 796; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 103–104; **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 28; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 4; **M. Malczyk**,

ust. 3 k.s.c.u., od zawezwania do próby ugodowej pobierana będzie piąta część opłaty²². Wysokość przedmiotowej opłaty będzie w realiach konkretnej sprawy najpewniej zdecydowanie niższa w porównaniu do opłaty, jaka musiałaby być uiszczona w razie wniesienia pozwu – nie będzie ona już jednak tak preferencyjna jak dotychczas.

3. Ocena omawianych zmian

Odnosząc się do komentowanych zmian warto zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Po pierwsze, analizowane modyfikacje dotyczące treści wniosku o zawezwanie do próby ugodowej i wysokości uiszczanej od niego opłaty mają niewątpliwie na celu zapobieżenie nadużywaniu instytucji postępowania pojednawczego²³. Wydaje się, że wprowadzone zmiany nie są wprawdzie w stanie całkowicie wyeliminować wszelkich nieprawidłowości związanych z inicjowaniem postępowań pojednawczych. Nałożenie dodatkowego wymogu formalnego z równoczesnym podniesieniem opłat od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej ma jednak szansę doprowadzić do relewantnego zniwelowania patologii występujących na tym tle. Nie sposób równocześnie nie zauważyć, że w wprowadzenie komentowanych zmian generuje realne zagrożenie ewidentnego zmniejszenia zainteresowania instytucją zawezwania do próby ugodowej²⁴.

Po drugie, wprowadzenie wymogu, by pismo inicjujące postępowanie pojednawcze zawierało propozycje ugodowe, może pozytywnie wpłynąć na efektywność przedmiotowego postępowania²⁵. Nałożenie takiego rygoru ma

---

w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 16–17; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 53–55; **P. Rylski**, *Postępowanie...*, s. 488–496; **P. Telenga**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 1; **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 5; **R. Morek**, **A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1 i kom. do art. 185 k.p.c., nb 6; **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 11; **A. Zieliński**, **K. Flaga-Gieruszyńska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 8.

²² Por. też **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 6; **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

²³ Por. też **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 8; **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 29.

²⁴ Tak **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3. W tym kontekście por. też **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 91.

²⁵ W zakresie pojęcia efektywności postępowania zob. przykładowo: **T. Ereciński**, **K. Weitz**, *Efektywność ochrony prawnej udzielanej przez sądy w Polsce*, PS 2005, nr 10, s. 3–36; **K. Flaga-Gieruszyńska**, *Szybkość, sprawność i efektywność postępowania cywilnego – zagadnienia*

bowiem z pewnością ma celu zbadanie rzeczywistego zamiaru wzywającego. Nie sposób wprawdzie całkowicie wyeliminować przypadków, w których propozycje ugodowe zawierane w treści wniosków o zawezwanie do próby ugodowej będą miały charakter wyłącznie fikcyjny²⁶. Wydaje się jednak, że przedstawienie w wezwaniu takich propozycji będzie mogło w sposób bardziej zdecydowany i kategoryczny potwierdzić, iż wzywający podejmuje działania w dobrej wierze, a nie jedynie dla pozorów. Ustanowienie przedmiotowego wymogu stanowi zatem słuszny krok w kierunku zdyscyplinowania wzywającego i potwierdzenia autentyczności i rzetelności jego ugodowych zamiarów²⁷. W efekcie omawianej zmiany do wszczęcia postępowania pojednawczego będzie zatem dochodziło znacznie częściej w sytuacjach, w których wzywający będzie wykazywał rzeczywistą wolę zakończenia sporu w drodze ugody²⁸. Co więcej, równocześnie wezwany od samego początku będzie znał intencje wzywającego, co realnie zwiększy szanse na zawarcie (konstruktywnej) ugody²⁹.

Po trzecie, warto jednak pamiętać, iż (niezależnie od wprowadzonych zmian oraz obowiązujących wcześniej i obecnie wymogów ustawowych) do przerwania biegu terminu przedawnienia prowadzi tylko i wyłącznie złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, który zawiera w swej treści precyzyjne określenie zarówno przedmiotu żądania, jak i jego wysokości³⁰. Ujęciu takiemu nie

---

podstawowe, Zeszyty Naukowe KUL 2017/3, s. 5–20. Odnośnie do efektywności samego postępowania pojednawczego por. też **M.H. Kurtasz, A. Marek, K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 28.

²⁶ **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

²⁷ **M. Sychowicz, J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 29.

²⁸ **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

²⁹ Tak uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 8.01.2019 r., druk sejmowy nr 3137, s. 170. Por. też **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 8.

³⁰ Por. przykładowo w orzecznictwie wyr. SN z dnia 25.11.2009 r., II CSK 259/09, Legalis nr 304088; wyr. SA we Wrocławiu z dnia 8.03.2012 r., IACa 1270/11, Legalis nr 739085; wyr. SN z dnia 15.11.2012 r., V CSK 515/11, Legalis nr 577259; post. SN z dnia 17.06.2014 r., V CSK 586/13, Legalis nr 1047228; wyr. SA w Szczecinie z dnia 25.04.2017 r., IACa 951/16, Legalis nr 1636940; wyr. SA w Warszawie z dnia 27.10.2017 r., IACa 1157/17, Legalis nr 1692681; wyr. SN z dnia 20.07.2017 r., I CSK 716/16, Legalis nr 1668807; wyr. SA w Warszawie z dnia 25.07.2017 r., IACa 627/16, Legalis nr 1674125; wyr. SA w Gdańsku z dnia 6.03.2018 r., V ACa 94/17, Legalis nr 1809559; wyr. SN z dnia 11.04.2019 r., III CSK 122/17, Legalis nr 1894697. Zob. też w doktrynie **S. Kaźmierczak**, *O możliwości...*, s. 87; **P. Telenga**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 2; **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 7.1; **M. Sychowicz, J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 13. Por. także **M. Dębska, M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 307 oraz **M.H. Kurtasz, A. Marek, K. Mularczyk**,

sprzeciwia się obowiązek związłego oznaczenia sprawy statuowany na gruncie regulacji z art. 185 § 1 k.p.c. Wymóg związłego oznaczenia sprawy należy bowiem (w takiej sytuacji) wiązać przede wszystkim z obowiązkiem przedstawienia argumentacji uzasadniającej żądanie oraz przytaczania dowodów na jego poparcie³¹. Celem przerwania biegu terminu przedawnienia, zawezwanie do próby ugodowej będzie zatem musiało odpowiadać podmiotowo i przedmiotowo (w adekwatnym zakresie) żądaniu zgłoszonemu w pozwie³². W braku takiego określenia nie będzie bowiem możliwe ustalenie, wobec czego (tj. w zakresie jakich roszczeń) przerwanie biegu terminu przedawnienia miałyby *de facto* nastąpić³³.

Po czwarte, nie sposób równocześnie pominąć faktu, iż nieumieszczenie w treści wniosku o zawezwanie do próby ugodowej propozycji ugodowych będzie się wiązało z wezwaniem do uzupełnienia przedmiotowego pisma pod rygorem jego zwrotu przy odpowiednim zastosowaniu regulacji z art. 130 k.p.c. Konieczność przedstawienia propozycji ugodowych będzie zatem należało uznać

Postępowanie..., s. 26–27 i **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184, nb 5 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 3, 22 i 23, jak również **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 36.

³¹ Por. w orzecznictwie wyr. SA we Wrocławiu z dnia 8.03.2012 r., I ACa 1270/11, Legalis nr 739085; post. SN z dnia 17.06.2014 r., V CSK 586/13, Legalis nr 1047228; wyr. SA w Warszawie z dnia 27.10.2017 r., I ACa 1157/17, Legalis nr 169268. Zob. też w doktrynie **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 26–27; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 22; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 36; **R. Morek**, **A. Budniak-Rogala**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 7.2. Odmiennie (jak się wydaje) w judykaturze: wyr. SA w Szczecinie z dnia 25.04.2017 r., I ACa 951/16, Legalis nr 1636940. Odmiennie (jak się wydaje) również w literaturze: **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 9.

³² Podobnie **R. Morek**, **A. Budniak-Rogala**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 7.2. oraz post. SN z dnia 17.06.2014 r., V CSK 586/13, Legalis nr 1047228 i wyr. SA w Warszawie z dnia 27.10.2017 r., I ACa 1157/17, Legalis nr 169268. W tym zakresie por. też wyr. SA w Gdańsku z dnia 6.03.2018 r., V ACa 94/17, Legalis nr 1809559 oraz wyr. SN z dnia 11.04.2019 r., III CSK 122/17, Legalis nr 1894697.

³³ Tak również (ale na tle wszczęcia postępowania arbitrażowego): **A. Budniak-Rogala**, *Charakter prawny zapisu na sąd polubowny w postępowaniu cywilnym*, E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2015, s. 486 wraz z powołaną tam literaturą. Zob. także (odnoszące się do postępowania pojednawczego) wyr. SN z dnia 10.08.2006 r., V CSK 238/06, Legalis nr 84030 oraz wyr. SN z dnia 20.07.2017 r., I CSK 716/16, Legalis nr 1668807 i wyr. SA w Warszawie z dnia 25.07.2017 r., I ACa 627/16, Legalis nr 1674125. Por. też (w zakresie dotyczącym zawezwania do próby ugodowej): **S. Kaźmierczak**, *O możliwości...*, s. 87; **M.H. Kurtasz**, **A. Marek**, **K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 26–27; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 35; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 9.

za wymóg formalny zawezwania do próby ugodowej³⁴. Niezamieszczenie wspomnianych propozycji w treści analizowanego pisma będzie więc stanowiło brak uniemożliwiający nadanie mu dalszego biegu (uznawany za tzw. brak istotny)³⁵. Wypada przy tym równocześnie odnotować, iż (niezmiennie) zgodnie z treścią art. 130 § 2 zd. 2 k.p.c. pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu. Wniosek zwrócony nie wywołą zatem żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem – w szczególności nie doprowadzi do przerwania biegu terminu przedawnienia objętego nim roszczenia³⁶.

Po piąte wreszcie, warto mieć na względzie, że wszelkie inne braki formalne wniosku o zawezwanie do próby ugodowej podlegały (i nadal podlegają) uzupełnieniu pod rygorem zwrotu na zasadzie art. 130 k.p.c. Nieuzupełnienie wspomnianych braków powoduje zwrot wniosku. (1) W orzecznictwie przyjmuje się, że na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej nie przysługuje zażalenie³⁷ – w treści d. art. 394 § 1 pkt 1 k.p.c. (którego odpowiednik stanowi obecny art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest bowiem mowa *expressis verbis* jedynie o zwrocie pozwu a nie wniosku³⁸. (2) W judykaturze wskazuje się

³⁴ Podobnie: **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

³⁵ Por. **J. Kawalek**, *Kilka uwag na temat stosowania art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.*, *Palestra* 2016/6, s. 90 oraz **K. Gajda-Roszczyńska**, *Czy nieuzupełnienie braku formalnego pozwu z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. skutkuje zwrotem pozwu?*, *PPC* 2017/2, s. 271, a także **A. Budniak-Rogała**, *Wymóg obligatoryjny pozwu z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. – de lege lata i de lege ferenda*, w: **J. Olszewski, L. Błaszczak, R. Morek** (red.), *Arbitraż i mediacja – perspektywy prywatnoprawna i publicznoprawna. Księga pamiątkowa ku czci profesora Jana Łukasiewicza*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2018, s. 107 i powołana we wszystkich tych publikacjach uchw. SN z 17.07.2014 r., III CZP 43/14, OSNC 2015, nr 5, poz. 57, *Legalis* nr 981870. Zob. też **M. Skibińska**, *O zasadności regulacji art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. i jej skutkach*, w: **I. Gil** (red.), *Postępowanie cywilne w dobie przemian*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, s. 186 wraz z powołaną tam literaturą i orzecznictwem.

³⁶ Zob. też **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 105 oraz **M. Skibińska**, *Postępowanie...*, nb 2.3.

³⁷ Por. przede wszystkim uchw. SN z dnia 28.04.2010 r., III CZP 10/10, OSNC 2010/10, poz. 137, *Legalis* nr 216656. Tak również **T. Żyznowski**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **H. Pietrkowski**, *Metodyka...*, s. 387; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **T. Erciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 4; **M. Malczyk**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 11 i kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 37–38; **P. Telenga**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 5; **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 4. Zob. też **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168; **R. Morek, A. Budniak-Rogała** w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **M. Sychowicz, J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 10. Por. też **J. Mokry**, *Glosa do uchwały SN z dnia 18.06.1985 r., III CZP 28/85*, *OSP* 1988/6, poz. 136, s. 265; **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 61.

³⁸ Podobnie: **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168; **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **M. Sychowicz, J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 10.

równocześnie, że zarządzenie o zwrocie pisma inicjującego dane postępowanie nie kończy tego postępowania w rozumieniu art. 394 § 1 *in principio* k.p.c. Pogląd ten znajduje potwierdzenie w redakcji art. 394 § 1 k.p.c., w którym rozróżnia się postanowienie kończące postępowanie w sprawie i inne postanowienia lub zarządzenia (a wśród nich zarządzenie o zwrocie pozwu)³⁹. W konsekwencji wypadałoby zatem uznać, że wymieniony przepis nie może również stanowić podstawy do wniesienia zażalenia na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

Pierwszy z wymienionych poglądów nie wydaje się być jednak przekonujący. W analizowanym kontekście warto bowiem zwrócić uwagę na dwie szczególnie relewantne kwestie. Po pierwsze, w omawianym zakresie istotne znaczenie ma niewątpliwie natura postępowania pojednawczego⁴⁰. Przedmiotowe postępowanie wykazuje bowiem charakter samodzielny⁴¹, jest odrębnym środkiem rozwiązywania

³⁹ Por. **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 5 i powołane tam orzecznictwo – w tym w szczególności post. SN z dnia 11.07.1997 r., II CKN 315/97, Legalis nr 335140 oraz post. SN z dnia 31.03.2000 r., V CKN 1108/00, Legalis nr 47427.

⁴⁰ Więcej na ten temat zob. **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 646–647 wraz z powołanymi tam szczegółowo poglądami w doktrynie i orzecznictwie.

⁴¹ Zob. w literaturze: **J. Mokry**, *Glosa...*, s. 263–264; **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 58, 65; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 91–92; **A. Torbus**, *Zawezwanie...*, s. 595; **M.H. Kurtasz, A. Marek, K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 22; **P. Rylski**, *Dopuszczalność postępowania pojednawczego w sprawach przekazanych do rozpoznania w trybie nieprocesowym*, PPC 2011/1, s. 125–126; **P. Rylski**, *Postępowanie...*, s. 477–479; **M. Dębska, M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 308; **K. Weitz**, *Czy europejskie normy jurysdykcyjne w sprawach cywilnych i handlowych mają zastosowanie w sądowym postępowaniu pojednawczym (art. 184–186 k.p.c.)?*, PPC 2014/3, s. 403–404; **T. Erciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 131; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 646; **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 1.1; **M. Sychowicz, J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1 i 3. Por. też w judykaturze: uchw. SN z dnia 28.04.2010 r., III CZP 10/10, OSNC 2010/10, poz. 137, Legalis nr 216656; uchw. SN z dnia 26.02.2014 r., III CZP 117/13, Legalis nr 761234; uchw. SN z dnia 28.03.2014 r., III CZP 3/14, Legalis nr 793523; post. SN z dnia 14.01.2015 r., I CZ 84/14, Legalis nr 1182742; uchw. SN z dnia 18.11.2015 r., III CZP 60/15, Legalis nr 1352022. Odmiennie w doktrynie: **D. Bryndal, M. Robenek**, *Zapis...*, s. 27–28; **I. Gil**, *Dopuszczalność wszczęcia postępowania pojednawczego w przypadku istnienia zapisu na sąd polubowny*, *Opolskie Studia Administracyjno-Prawne* 2014/XII/2, s. 66; **M.G. Plebanek**, *Nadużycie...*, s. 481; **M. Dębska, M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 306. Odmiennie również w orzecznictwie: uchw. SN z dnia 18.6.1985 r., III CZP 28/85, Legalis nr 24822

sporów cywilnych⁴² i stanowi odpowiednik postępowania w sprawie⁴³ – podobnie jak postępowanie rozpoznawcze służy przecież załatwieniu sprawy cywilnej⁴⁴. Zawezwanie do próby ugodowej wykazuje zatem istotną analogię do wniesienia pozwu⁴⁵. Co więcej, z uwagi na samodzielny charakter postępowania pojednawczego nie sposób zatem przyjąć, jakoby przedmiotowe postępowanie miało być traktowane odmiennie niż postępowanie rozpoznawcze⁴⁶ – w tym w szczególności w zakresie odnoszącym się do inicjującego je pisma procesowego. Po drugie, w treści d. art. 394 § 1 pkt 1 k.p.c. (aktualnie art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c.) ustawodawca wskazuje wprawdzie wyraźnie jedynie na zwrot pozwu. Wspomniana regulacja nie odnosi się zatem wprost do zawezwania do próby ugodowej. Warto jednak odnotować, że poszczególne przepisy ustawy wskazują na szereg postępowań, które inicjowane są za pomocą stosownych pism procesowych – innych niż pozw. Przepisy regulujące kwestie dotyczące wspomnianych pism inicjujących odnoszą się natomiast *expressis verbis* w przeważającej mierze wyłącznie do pozwu (por. przykładowo art. 199 k.p.c.). Mając jednak na względzie regulację z art. 13 § 2 k.p.c., należy uznać, iż obejmują one swoim zakresem normowania także inne kategorie pism inicjujących postępowanie regulowane przepisami

⁴² Por. też w doktrynie **J. Mokry**, *Glosa...*, s. 263–264; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 92; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 131; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 647. Tak również w orzecznictwie uchw. SN z dnia 28.03.2014 r., III CZP 3/14, Legalis nr 793523; uchw. SN z dnia 18.11.2015 r., III CZP 60/15, Legalis nr 1352022.

⁴³ Por. w doktrynie: **S. Włodyka**, *Pojęcie postępowania cywilnego i jego rodzaje*, w: **J. Jodłowski** (red.), *Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1974, s. 323 i 325; **P. Rylski**, *Dopuszczalność...*, s. 125; **P. Rylski**, *Postępowanie...*, s. 477, 479; **K. Weitz**, *Czy europejskie...*, s. 403–404; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 131–132; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 647; **R. Morek**, **A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 1.1; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1. Zob. też w orzecznictwie: uchw. SN z dnia 26.02.2014 r., III CZP 117/13, Legalis nr 761234; uchw. SN z dnia 28.03.2014 r., III CZP 3/14, Legalis nr 793523; uchw. SN z dnia 18.11.2015 r., III CZP 60/15, Legalis nr 1352022.

⁴⁴ **P. Rylski**, *Dopuszczalność...*, s. 125; **P. Rylski**, *Postępowanie...*, s. 479; **K. Weitz**, *Czy europejskie...*, s. 403; **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 132; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 647; **M. Sychowicz**, **J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1.

⁴⁵ Tak **A. Budniak-Rogała**, *Czy wszczęcie...*, s. 132. Por. też **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 105. Odmiennie: **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168.

⁴⁶ W tym zakresie por. też **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 647. Zob. także **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 105.

Kodeksu postępowania cywilnego⁴⁷. Warto mieć przy tym wprawdzie na względzie, że pogląd o dopuszczalności zastosowania regulacji z art. 13 § 2 k.p.c. do postępowania pojednawczego budzi istotne kontrowersje. W piśmiennictwie uznaje się bowiem, że wspomnianemu postępowaniu można przypisać status odrębnego postępowania procesowego⁴⁸. W związku z tym niektórzy przedstawiciele doktryny podnoszą, iż do postępowania pojednawczego mają wprost zastosowanie przepisy o procesie – brak jest zatem podstaw do stosowania wspomnianych przepisów w odniesieniu do zawezwania do próby ugodowej odpowiednio (a więc na zasadzie art. 13 § 2 k.p.c.)⁴⁹. W literaturze zdaje się jednak przeważać stanowisko, zgodnie z którym zawezwanie do próby ugodowej jest innym rodzajem postępowania w rozumieniu powołanego przepisu. W konsekwencji przyjmuje się, iż w oparciu o regulację z art. 13 § 2 k.p.c. do postępowania pojednawczego przepisy o postępowaniu procesowym stosuje się nie wprost, ale odpowiednio⁵⁰. W związku z tym nawiązując do analizowanej problematyki, wypadałoby przyjąć, że na zarządzenie o zwrocie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej powinno przysługiwać zażalenie na zasadzie d. art. 394 § 1 pkt 1 k.p.c. (aktualnie art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c.) w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.⁵¹

⁴⁷ W tym zakresie por. też **A. Budniak-Rogala**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 648. Zob. także **D. Bryndał**, **M. Robenek**, *Zapis...*, s. 32–33; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 99–100 wraz z powołaną tam literaturą.

⁴⁸ Tak w doktrynie: **K. Weitz**, *Czy europejskie...*, s. 403; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1; **A. Budniak-Rogala**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 647. Por. też w orzecznictwie: uchw. SN z dnia 26.02.2014 r., III CZP 117/13, Legalis nr 761234; uchw. SN z 28.03.2014 r., III CZP 3/14, Legalis nr 793523. Odmienne: **W. Siedlecki**, w: **B. Dobrzański**, **M. Lisiewski**, **Z. Resich**, **W. Siedlecki**, *Kodeks...*, s. 310–311.

⁴⁹ Zob. w doktrynie **S. Cieślak**, *Powiązania wewnątrzsystemowe w postępowaniu cywilnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013, s. 167–168; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 4; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 37–38. Por. też w orzecznictwie uchw. SN z dnia 28.04.2010 r., III CZP 10/10, OSNC 2010/10, poz. 137, Legalis nr 216656; post. SN z dnia 14.01.2015 r., I CZ 84/14, Legalis nr 1182742.

⁵⁰ Tak: **M. Dębska**, **M. Dębski**, *Kilka uwag...*, s. 306. Por. też **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 99–100 wraz z powołaną tam literaturą; **T. Żyznowski**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 5; **M. Malczyk**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 23, 37–38; **A. Budniak-Rogala**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 648.

⁵¹ Por. też **J. Mokry**, *Glosa...*, s. 265; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 104–105 i powołana tam uchw. SN z dnia 28.08.2008 r., III CZP 65/08, Legalis nr 104458. Odmienne w doktrynie: **T. Żyznowski**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 4; **M. Malczyk**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 11 i kom. do art. 185 k.p.c., nb 5; **A. Zieliński**, **K. Flaga-Gieruszyńska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 3. Odmienne też w orzecznictwie: uchw. SN z dnia 28.04.2010 r., III CZP 10/10, Legalis nr 216656.

W uzupełnieniu powyższego wypadu natomiast zgodzić się z drugim z wyrażonych w orzecznictwie poglądów, na kanwie którego należałoby wnioskować, że podstawy do wniesienia zażalenia w przedmiotowym zakresie nie może stanowić regulacja z art. 394 § 1 *in principio* k.p.c. – zarządzenie o zwrocie pisma inicjującego dane postępowanie nie stanowi bowiem „postanowienia kończącego postępowanie w sprawie” w rozumieniu powołanego przepisu. Prezentowane stanowisko nie znajduje wprawdzie jednoznacznego oparcia w wykładni językowej regulacji z art. 394 § 1 k.p.c. – wydanie przez sąd zarządzenia o zwrocie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej stanowi przecież niewątpliwie jeden ze sposobów zakończenia postępowania pojednawczego⁵². W treści art. 394 § 1 *in principio* k.p.c. mowa jest co prawda *expressis verbis* o postanowieniu. Warto mieć jednak na względzie, że na zasadzie art. 398 k.p.c. przepisy odnoszące się do zażalenia na postanowienia sądu stosuje się odpowiednio do zażeń na zarządzenia przewodniczącego. Niezależnie od tego prezentowany pogląd znajduje jednak niewątpliwie uzasadnienie w wykładni celowościowej i systemowej regulacji z art. 394 § 1 *in principio* k.p.c. Nie sposób bowiem przyjąć, aby racjonalny ustawodawca hipotezą zawartą w treści tego samego przepisu dwukrotnie regulował tę samą sytuację odnoszącą się do wydania zarządzenia o zwrocie pozwu czy też (uwzględniając wcześniejszą argumentację, a zatem na zasadzie art. 13 § 2 k.p.c.) do wydania zarządzenia o zwrocie wniosku o wszczęcie postępowania pojednawczego.

Wydaje się, iż przyjęte stanowisko odnośnie do dopuszczalności i podstaw wniesienia zażalenia na postanowienie zwrocie wniosku o zawezwanie do próby

⁵² Więcej odnośnie do sposobów zakończenia postępowania pojednawczego zob. m.in. **W. Siedlecki**, w: **B. Dobrzański, M. Lisiewski, Z. Resich, W. Siedlecki**, *Kodeks...*, s. 315; **W. Siedlecki**, *Postępowanie...*, s. 168–171; **J. Mokry**, *Glosa...*, s. 264–266; **W. Michalewicz**, *Postępowanie...*, s. 15; **J. Turek**, *Cywilne...*, s. 61, 67–70; **M. Śladkowski**, *Zawezwanie...*, s. 798; **R. Schmidt**, *Postępowanie...*, s. 98–100, 104–105, 109, 114–119; **M.H. Kurtasz, A. Marek, K. Mularczyk**, *Postępowanie...*, s. 24, 27, 30; **T. Żyznowski**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 2 i nb 4–6; **H. Pietrzkowski**, *Metodyka...*, s. 387–388; **E. Stefańska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 14 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 5 i 10; **T. Ereciński**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 6 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 4 i 10; **M. Malczyk**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 1, 4–5 i 10–11 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 5, 7 i 10; **D. Michta**, *Postępowanie...*, s. 28, 37–38, 49–52; **R. Morek, A. Budniak-Rogała**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 5, 7 i 16 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 5, 18 i 20; **P. Telenga**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184–186 k.p.c., nb 5; **A. Budniak-Rogała**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny...*, s. 652–653, przyp. nr 61; **M. Drabik**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 6; **M. Sychowicz, J. Derlatka**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 185 k.p.c., nb 23–26; **A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska**, w: *Kodeks...*, kom. do art. 184 k.p.c., nb 8 oraz kom. do art. 185 k.p.c., nb 3. Por. też uchw. SN z dnia 18.06.1985 r., III CZP 28/85, Legalis nr 24822; uchw. SN z dnia 28.04.2010 r., III CZP 10/10, Legalis nr 216656.

ugodowej będzie miało zastosowanie również w odniesieniu do zwrotu omawianego pisma z uwagi na niezamieszczenie w jego treści propozycji ugodowych. Ustawodawca wprowadził bowiem rygor w przedmiotowym zakresie przy wyraźnym odwołaniu do odpowiedniego stosowania regulacji z art. 130 k.p.c. W konsekwencji brak jest zatem podstaw do traktowania analizowanego braku odmiennie w porównaniu do innych wymogów formalnych w rozumieniu art. 130 § 1 *in principio* k.p.c.

4. Konkluzje

Nowelizacją z dnia 4.07.2019 r. ustawodawca wprowadził relewantne zmiany odnośnie do pisma wszczynającego postępowanie pojednawcze.

Wprowadzony został nowy wymóg formalny zawezwania do próby ugodowej polegający na konieczności przedstawienia w jego treści propozycji ugodowych (art. 185 § 1¹ k.p.c.). Niezamieszczenie przedmiotowych propozycji w treści wniosku o zawezwanie do próby ugodowej będzie skutkowało zwrotem pisma – po uprzednim wezwaniu do jego uzupełnienia (przy odpowiednim zastosowaniu regulacji z art. 130 k.p.c.). Pismo zwrócone nie wywoła żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem – w szczególności nie doprowadzi do przerwania biegu terminu przedawnienia objętego nim roszczenia.

W oparciu o komentowaną nowelizację uchylone zostały równocześnie regulacje przewidujące szczególnie preferencyjne opłaty od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej (d. art. 23 pkt 3 k.s.c.u. i d. art. art. 24 ust. 1 pkt 5 k.s.c.u.). Aktualnie od pisma wszczynającego postępowanie pojednawcze pobierana będzie piąta część opłaty (art. 19 ust. 3 k.s.c.u.).

Z jednej strony wprowadzone zmiany mają niewątpliwie zapobiec nadużyciu instytucji postępowania pojednawczego w celu przerwania biegu terminu przedawnienia. Powinny również wywrzeć pozytywny wpływ na efektywność analizowanego postępowania. Z drugiej jednak strony omawiane modyfikacje mogą doprowadzić do znaczącego i relewantnego spadku zainteresowania zawezwaniem do próby ugodowej.

Bibliografia

Akty prawne

- Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005 r., t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 755 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1460 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 4.07.2019 r. O zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2019 r., poz. 1459.

Opracowania

- Błaszczak Ł.**, w: T. Zembrzuski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do zmian 2019. Tom I*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019, kom. do art. 4¹ k.p.c.
- Bryndał D., Robenek M.**, *Zapis na sąd polubowny przeszkodą do skutecznego zawezwania strony do próby ugodowej przed sądem powszechnym*, e-Przegląd Arbitrażowy 2012/3–4, s. 24–35.
- Budniak-Rogała A.**, *Charakter prawny zapisu na sąd polubowny w postępowaniu cywilnym*, E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2015.
- Budniak-Rogała A.**, *Czy wszczęcie postępowania pojednawczego w sprawie objętej zapisem na sąd polubowny stanowi nadużycie prawa procesowego?*, w: A. Dańko-Roesler, M. Leśniak, M. Skory, B. Sołtys (red.), *Ius est ars boni et aequi. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Józefowi Frąckowiakowi*, Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, Wrocław 2018, s. 125–141.
- Budniak-Rogała A.**, *Podniesienie zarzutu zapisu na sąd polubowny w postępowaniu pojednawczym*, w: A. Barańska, S. Cieślak (red.), *Ars in vita. Ars in iure. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, C.H. Beck, Warszawa 2018, s. 641–659.
- Budniak-Rogała A.**, *Wymóg obligatoryjny pozwu z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. – de lege lata i de lege ferenda*, w: J. Olszewski, Ł. Błaszczak, R. Morek (red.), *Arbitraż i mediacja – perspektywy prywatnoprawna i publicznoprawna. Księga pamiątkowa ku czci profesora Jana Łukasiewicza*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2018, s. 93–120.
- Cieślak S.**, *Powiązania wewnątrzsystemowe w postępowaniu cywilnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
- Cytowski T.**, *Procesowe nadużycie prawa*, PS 2005/5, s. 81–103.
- Dębska M., Dębski M.**, *Kilka uwag na temat zawezwania do próby ugodowej*, Palestra 2013/5–6, s. 305–309.
- Drabik M.**, w: T. Szanciło (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505³⁹. Tom I*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 184–185 k.p.c.
- Ereciński T.**, *Nadużycie praw procesowych w postępowaniu cywilnym. Tezy wstępne i propozycje do dyskusji*, w: P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler (red.), *Nadużycie prawa procesowego cywilnego*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019, s. 11–18.
- Ereciński T.**, w: T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Postępowanie rozpoznawcze*, Wolters Kluwer, Warszawa 2016, kom. do art. 184 i 185 k.p.c.
- Ereciński T., Weitz K.**, *Efektywność ochrony prawnej udzielanej przez sądy w Polsce*, PS 2005/10, s. 3–36.

- Flaga-Gieruszyńska K.**, *Szybkość, sprawność i efektywność postępowania cywilnego – zagadnienia podstawowe*, Zeszyty Naukowe KUL 2017/3, s. 5–20.
- Gajda-Roszczyńska K.**, *Czy nieuzupełnienie braku formalnego pozwu z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. skutkuje zwrotem pozwu?*, PPC 2017/2, s. 267–275.
- Gil I.**, *Dopuszczalność wszczęcia postępowania pojednawczego w przypadku istnienia zapisu na sąd polubowny*, Opolskie Studia Administracyjno-Prawne 2014/XII/2, s. 61–74.
- Góra-Błaszczkowska A.**, *Zasada równości stron w procesie cywilnym*, C.H. Beck, Warszawa 2008.
- Gudowski J.**, *Nadużycie prawa procesowego cywilnego w postępowaniu rozpoznawczym*, w: P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler (red.), *Nadużycie prawa procesowego cywilnego*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019, s. 19–71.
- Jagodziński M.**, *Odpowiedzialność z tytułu wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia lub stwierdzenie jej nieważności*, Wrocław 2017, maszynopis rozprawy doktorskiej dostępny w Bibliotece WPAiE UW.
- Jędrzejewska M.**, *Możliwość przerwania biegu przedawnienia przez czynności poprzedzające wniesienie pozwu oraz w drodze przyzwozowania*, PUG 1966/3, s. 85–89.
- Jędrzejewska M.**, *Wpływ czynności procesowych na bieg przedawnienia*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1984.
- Jodłowski J.**, *Glosa do postanowienia SN z dnia 26.07.1978, II CR 248/78*, PiP 1981/1, s. 141–146.
- Justyński T.**, *Nadużycie prawa w polskim prawie cywilnym*, Zakamycze, Kraków 2000.
- Kawalek J.**, *Kilka uwag na temat stosowania art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.*, Palestra 2016/6, s. 90–94.
- Kaźmierczak S.**, *O możliwości przerwania przed sądem powszechnym biegu przedawnienia roszczeń podporządkowanych kognicji sądu arbitrażowego*, Biuletyn Arbitrażowy 2010–2011/4, s. 82–101.
- Kordasiewicz B.**, *Problematyka dawności*, w: Z. Radwański, A. Olejniczak (red.), *System Prawa Prywatnego, Prawo cywilne. Część ogólna. T II*, Z. Radwański (red.), C.H. Beck, Legalis 2019.
- Kruszyńska-Kola J.**, *Czy zawezwanie do próby ugodowej powinno mieć wpływ na bieg terminu przedawnienia?*, Palestra 2015/9–10, s. 95–101.
- Kurtasz M.H., Marek A., Mularczyk K.**, *Postępowanie pojednawcze a postępowanie mediacyjne*, ADR 2011/1, s. 19–38.
- Łazarska A.**, *Sędziowskie kierownictwo postępowaniem cywilnym przed sądem pierwszej instancji*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
- Malczyk M.**, w: A. Góra-Błaszczkowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–729*, C.H. Beck, Legalis 2016, kom. do art. 184 i 185 k.p.c.
- Michalewicz W.**, *Postępowanie pojednawcze*, Radca Prawny 1997/4, s. 13–17.
- Michta D.**, *Postępowanie pojednawcze*, Oficyna Wydawnicza Edward Mitek, Bydgoszcz 2016.
- Mokry J.**, *Glosa do uchwały SN z dnia 18.06.1985 r., III CZP 28/85*, OSP 1988/6, poz. 136, s. 262–266.
- Morek R., Budniak-Rogała A.**, w: E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz* C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 184–186 k.p.c.
- Osajda K.**, *Nadużycie prawa w procesie cywilnym*, PS 2005/5, s. 47–80.
- Piasecki K.**, *Nadużycie praw procesowych przez strony*, Palestra 1963/11, s. 20–28.
- Pietrzkowski H.**, *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
- Plebanek M.G.**, *Nadużycie praw procesowych w postępowaniu cywilnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012.

- Pyziak-Szafnicka M.**, *Prawo podmiotowe*, w: Z. Radwański (red.), *System Prawa Prywatnego*, M. Safjan (red.), *Prawo cywilne. Część ogólna. Tom I*, C.H. Beck, Legalis 2007.
- Rychter M.**, *Możliwe skutki niestawienia się na posiedzenie pojednawcze*, *Prawo Bankowe* 2005/7–8, s. 75–77.
- Rylski P.**, *Dopuszczalność postępowania pojednawczego w sprawach przekazanych do rozpoznania w trybie nieprocesowym*, *PPC* 2011/1, s. 123–129.
- Rylski P.**, *Postępowanie pojednawcze jako autonomiczny sposób dochodzenia roszczeń*, w: T. Ere-ciński, J. Gudowski, M. Pazdan, M. Tomalak (red.), *Ius est a iustitia appellatum. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Wiśniewskiemu*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, s. 474–496.
- Schmidt R.**, *Postępowanie pojednawcze*, *ADR* 2010/2, s. 91–121.
- Siciński R.**, *Postępowanie pojednawcze i wyjaśniające w nowym Kodeksie postępowania cywilnego*, *Palestra* 1967/1, s. 80–86.
- Siedlecki W.**, *Postępowanie pojednawcze*, w: Z. Resich (red.), *System prawa procesowego cywilnego, Tom II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987.
- Siedlecki W.**, w: B. Dobrzański, M. Lisiewski, Z. Resich, W. Siedlecki, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1969, s. 310–316.
- Skibińska M.**, *O zasadności regulacji art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. i jej skutkach*, w: I. Gil (red.), *Postępowanie cywilne w dobie przemian*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, s. 169–197.
- Skibińska M.**, *Postępowanie pojednawcze po reformie Kodeksu postępowania cywilnego*, Wolters Kluwer, LEX 2019.
- Stefańska E.**, w: M. Manowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–50*⁵⁸, Wolters Kluwer, LEX 2015, kom. do art. 184–186 k.p.c.
- Sychowicz M., Derlatka J.**, w: A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–205*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 184–186 k.p.c.
- Szłęzak A.**, *Czy zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg przedawnienia?*, *PS* 2014/6, s. 7–18.
- Śladkowski M.**, *Zawezwanie do próby ugodowej w praktyce sądowej*, *MoP* 2009/14, s. 796–800.
- Telenga P.**, w: A. Jakubecki (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1–729*, Wolters Kluwer, LEX 2017, kom. do art. 184–186 k.p.c.
- Torbus A.**, *Zawezwanie do zawarcia ugody w postępowaniu pojednawczym a problem nadużycia prawa*, w: A. Jakubecki, J.A. Strzępka (red.), *Ius et remedium. Księga jubileuszowa Profesora Mieczysława Sawczuka*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010, s. 594–608.
- Trzaskowski R.**, *Zawezwanie do próby ugodowej a przerwanie biegu terminu przedawnienia i zasiedzenia*, *Palestra* 2007, nr 3–4, s. 269–274.
- Turek J.**, *Cywilne postępowanie pojednawcze*, *MoP* 2004/1–2, s. 58–72.
- Weitz K.**, *Czy europejskie normy jurysdykcyjne w sprawach cywilnych i handlowych mają zastosowanie w sądowym postępowaniu pojednawczym (art. 184–186 k.p.c.)?*, *PPC* 2014/3, s. 403–412.
- Włodyka S.**, *Pojęcie postępowania cywilnego i jego rodzaje*, w: J. Jodłowski (red.), *Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1974.
- Zieliński A., Flaga-Gieruszyńska K.**, w: A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, C.H. Beck, Legalis 2019, kom. do art. 184 i 185 k.p.c.
- Żyznowski T.**, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1–366*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013, kom. do art. 184 i 185 k.p.c.

Orzecznictwo

- Postanowienie SN z dnia 11.07.1997 r., II CKN 315/97, Legalis nr 335140.
Postanowienie SN z dnia 31.03.2000 r., V CKN 1108/00, Legalis nr 47427.
Postanowienie SN z dnia 17.06.2014 r., V CSK 586/13, Legalis nr 1047228.
Postanowienie SN z dnia 14.01.2015 r., I CZ 84/14, Legalis nr 1182742.
Uchwała SN z dnia 18.06.1985 r., III CZP 28/85, Legalis nr 24822.
Uchwała SN z dnia 28.06.2007 r., III CZP 42/06, Legalis nr 74980.
Uchwała SN z dnia 28.08.2008 r., III CZP 65/08, Legalis nr 104458.
Uchwała SN z dnia 28.04.2010 r., III CZP 10/10, Legalis nr 216656.
Uchwała SN z dnia 26.02.2014 r., III CZP 117/13, Legalis nr 761234.
Uchwała SN z dnia 28.03.2014 r., III CZP 3/14, Legalis nr 793523.
Uchwała SN z dnia 17.07.2014 r., III CZP 43/14, Legalis nr 981870.
Uchwała SN z dnia 18.11.2015 r., III CZP 60/15, Legalis nr 1352022.
Wyrok SA przy KIG z dnia 11.06.2007 r., SA 56/06, Biuletyn Arbitrażowy 2009, nr 12, s. 94–102.
Wyrok SA we Wrocławiu z dnia 8.03.2012 r., I ACa 1270/11, Legalis nr 739085.
Wyrok SA w Gdańsku z dnia 14.06.2013 r., I ACa 74/13, Legalis nr 736072.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 11.12.2013 r., I ACa 982/13, Legalis nr 1048902.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 16.01.2014 r., I ACa 1194/13, Legalis nr 776005.
Wyrok SA w Łodzi z dnia 7.11.2014 r., I ACa 1017/14, Legalis nr 1185919.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 23.07.2015 r., I ACa 368/14, Legalis nr 1349065.
Wyrok SA w Szczecinie z dnia 22.03.2017 r., I ACa 1014/16, Legalis nr 1636852.
Wyrok SA w Szczecinie z dnia 25.04.2017 r., I ACa 951/16, Legalis nr 1636940.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 25.07.2017 r., I ACa 627/16, Legalis nr 1674125.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 27.10.2017 r., I ACa 1157/17, Legalis nr 1692681.
Wyrok SA w Gdańsku z dnia 6.03.2018 r., V ACa 94/17, Legalis nr 1809559.
Wyrok SA w Krakowie z dnia 20.11.2018 r., I ACa 184/18, Legalis nr 1865465.
Wyrok SN z dnia 10.08.2006 r., V CSK 238/06, Legalis nr 84030.
Wyrok SN z dnia 25.11.2009 r., II CSK 259/09, Legalis nr 304088.
Wyrok SN z dnia 15.11.2012 r., V CSK 515/11, Legalis nr 577259.
Wyrok SN z dnia 28.01.2016 r., III CSK 50/15, Legalis nr 1405128.
Wyrok SN z dnia 19.02.2016 r., V CSK 365/15, Legalis nr 1460954.
Wyrok SN z dnia 5.10.2016 r., II PK 277/15, Legalis nr 1538317.
Wyrok SN z dnia 10.01.2017 r., V CSK 204/16, Legalis nr 1580571.
Wyrok SN z dnia 20.07.2017 r., I CSK 716/16, Legalis nr 1668807.
Wyrok SN z dnia 29.09.2017 r., I CSK 150/17, Legalis nr 1888606.
Wyrok SN z dnia 4.04.2018 r., V CSK 328/17, Legalis nr 1781334.
Wyrok SN z dnia 11.04.2019 r., III CSK 122/17, Legalis nr 1894697.

Inne

- Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 8.01.2019 r., druk sejmowy nr 3137.

Aleksandra BUDNIAK-ROGALA

A MOTION ON SETTING CONCILIATORY HEARINGS – SELECTED OBSERVATIONS UNDER THE AMENDMENTS TO CIVIL PROCEDURE CODE PURSUANT TO THE ACT OF 4TH OF JULY 2019

Abstract

Background: The subject of this research is the changes concerning a motion on setting conciliatory hearings introduced by the amendment to the Civil Procedure Code pursuant to the Act of 4th of July 2019 which came into force on 7th of November 2019.

Research purpose: The objective of this paper is to present and evaluate amendments regarding a motion on setting conciliatory hearings introduced by the amendment to the Civil Procedure Code pursuant to the Act of 4th of July 2019 that came into force on 7th of November 2019 (hereinafter referred to as the “Act”). Under the Act a new formal requirement of a procedural document initiating a conciliation procedure was introduced which consists of the requirement to present terms of a settlement (Article 185 § 1¹ Civil Procedure Code). Failure to include the abovementioned terms of settlement in the motion to set a conciliatory hearing shall result in return of the motion – upon prior call to complete the motion (Article 130 of Civil Procedure Code applies accordingly). On the basis of the Act there was also an amendment introducing a change in respect to the fee from a motion on setting conciliation hearings – currently a fifth part of the fee from a motion initiating a conciliatory hearing is collected (Article 19 section 3 of the Act on Court Fees in Civil Cases). The amount of said fee in a particular case could initially be much lower in comparison to the fee which would have to be paid in the event of filing a suit – it will not be as preferential as hereinbefore.

Methods: The formal dogmatic method was used in the research.

Conclusions: The conducted research has led to the following conclusions. On one hand, the introduced amendments are certainly meant to prevent abusing the institution of conciliation procedure to interrupt a limitation period. It should also have a positive impact on efficiency of the analyzed procedure. On the other hand, the parties may cause a significant and relevant fall in the level of interest regarding a motion on setting conciliatory hearings.

Keywords: Conciliation procedure, a conciliatory hearing, a motion to set a conciliatory hearing, formal requirement of a motion to set a conciliatory hearing, an abuse of procedural law.